

Lectures recomanades

Abril 2018

Llibres científics escrits per dones a la Biblioteca i la Mediateca del Museu

L

L

E

G

I

R

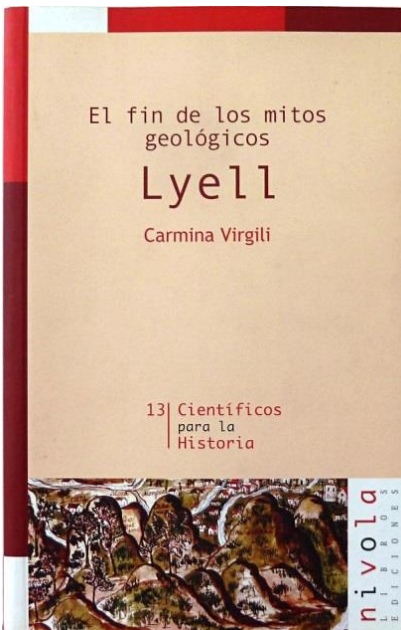
Presentació

L'edició d'aquesta guia s'emmarca en el cicle Contes als museus per a nenes rebels, una iniciativa conjunta de cinc museus de Barcelona i de les editorials Destino i Estrella Polar que té per objectiu acostar el públic infantil a les figures de dones que van obrir-se camí en temps i circumstàncies difícils.

Les científiques que han escrit els llibres que mostrem, segurament de petites foren nenes rebels. Nenes, noies, que s'entossudiren a endinsar-se i a excel·lir en àmbits de la ciència que tradicionalment havien pertangut als homes.

No sabem les dificultats i entrebancs que van haver de superar, ni els sacrificis que els va costar, però segur que n'hi va haver. N'és una prova el fet que, en les col·leccions bibliogràfiques del nostre Museu, la proporció de llibres publicats per un sol autor masculí supera en un 98% els que l'única autora és una dona.

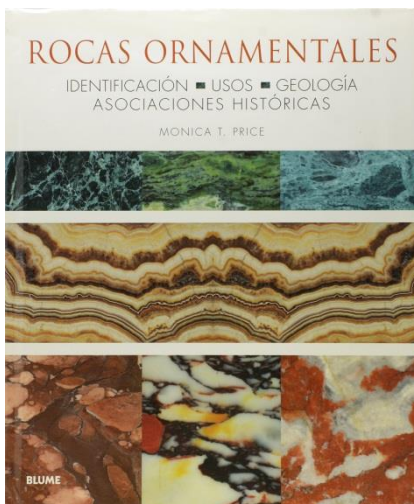
És cert que des dels anys 80 del segle passat, abunden els treballs (llibres i articles de revista) escrits entre homes i dones, però aquests no els hem considerat en aquesta mostra precisament per destacar la bretxa de què hem parlat. Les científiques dels llibres que us mostrem foren i són dones obstinades i valentes, en les quals es poden emmirallar les nenes rebels d'avui a qui la ciència els ha robat el cor.

VIRGILI, Carmina. Lyell : el fin de los mitos geológicos. Madrid : Nivola, 2004 [92:55 Vir]

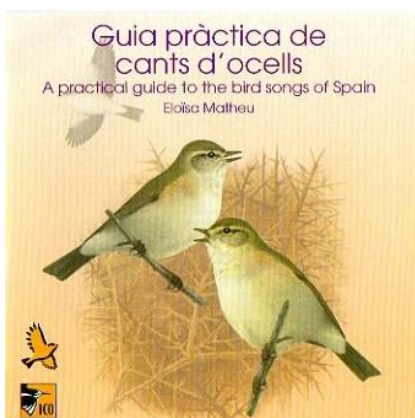
Carmina Virgili (1927-2014) es llicencià en Ciències Naturals el 1949. Doctora per la Universitat de Barcelona, es va especialitzar en sedimentologia i estratigrafia del Triàsic i del Permià. Fou la tercera dona que aconseguí una càtedra a Espanya.

El llibre glossa la figura de Charles Lyell (1797-1875), el primer naturalista que aplicà el mètode científic a la geologia. La seva obra Principis de geologia (1831) va influir en la teoria de l'evolució desenvolupada pel seu amic Charles Darwin.

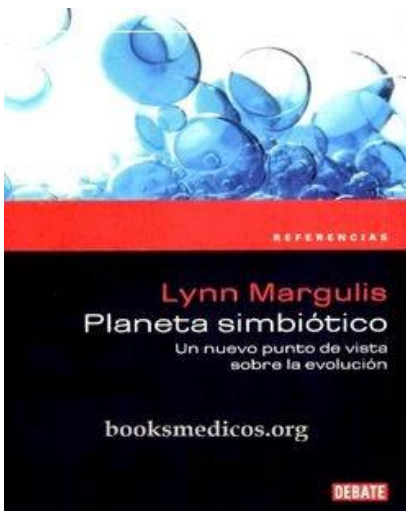
PRICE, Monica T. Rocas ornamentales : identificación, usos, geología, asociaciones históricas. Barcelona : Blume, 2008 [553.5 Pri]

Monica T. Price (1956-), geòloga especialitzada en història de la ciència, va ser conservadora del Museu d'Història Natural de la Universitat d'Oxford fins a la seva jubilació, l'any passat. Aquesta guia descriu prop de 300 tipus de roques ornamentals. És una obra de referència per a professionals de l'arquitectura, l'enginyeria, la història de l'art, la restauració, l'escultura... Ha estat traduïda a més de 10 idiomes.

MATHEU DE CORTADA, ELOÏSA. Guia pràctica de cants d'ocells = a practical guide to the birds of Spain [Gravació sonora]. Barcelona : Alosa, 2008 [MED-AUD-598.2(4) Mat]

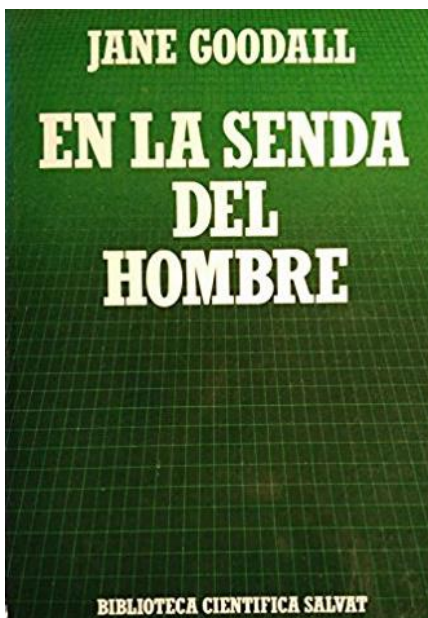
Eloïsa Matheu (1956-) és llicenciada en Biologia i experta en l'enregistrament i difusió dels sons de la natura. Interessada sobretot pels cants d'ocells, és autora de nombroses guies d'identificació d'aus, mamífers, granotes i gripaus, insectes i paisatges sonors. El 1990 fundà el segell discogràfic Alosa, pioner en l'edició i divulgació dels sons de la natura. El CD presenta els cants i reclams de 109 espècies de la Península Ibèrica i Balears. Completa l'obra un manual amb la llista de les pistes i espècies amb el nom científic i el vulgar en castellà i anglès.

MARGULIS, LYNN. Planeta simbiótico : un nuevo punto de vista sobre la evolución. Barcelona : Editorial Debate, S. A., 2002 [575.8 Mar]

Lynn Margulis (1938-2011) va ser una destacada biòloga nord-americana, considerada una de les principals figures dins del camp de l'evolució biològica. És coneguda pel seu innovador treball sobre els orígens bacterians dels organismes cel·lulars. Titulada en Zoologia Genètica per la Universitat de Wisconsin i Doctora en Genètica per la Universitat de Califòrnia-Berkeley, va ser codirectora del Departament de Biologia Planetària de la NASA i membre de múltiples associacions nacionals i internacionals. Va ser nomenada doctora honoris causa, entre d'altres, per la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva biblioteca personal es troba dipositada al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

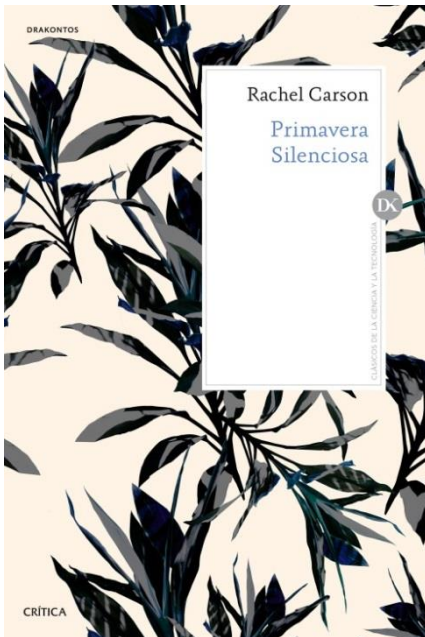
A Planeta simbiòtic Margulis tracta de la relació entre les dues principals idees científiques en les quals va treballar: la teoria de la endosimbiosi serial (SET) i Gaia. Darwin i els seus successors moderns van mostrar com opera la selecció natural sobre la variabilitat de l'espècie, però sense respondre a la qüestió de com els diferents organismes acaben per ocupar un lloc més o menys privilegiat. Margulis fa un pas més enllà i presenta la simbiosi com a element crucial en l'origen de les novetats evolutives.

GOODALL, Jane. En la senda del hombre : vida y costumbres de los chimpancés. Barcelona : Salvat, 1986 [599.8 Goo]

Jane Goodall (Londres, 1934) és una primatòloga, etnòloga, antropòloga i activista mediambiental reconeguda pels més de 55 anys d'estudi sobre les interaccions socials i familiars dels ximpanzés salvatges del Parc Nacional de Gombe Stream, Tanzània. Destaca també per la seva defensa de conciliació entre desenvolupament humà amb protecció de la vida salvatge a l'Àfrica. És la fundadora de l'Institut Jane Goodall i el programa Roots & Shoots, i pertany al comitè del Projecte dels Drets No Humans des de la seva fundació el 1996. El 2003 va ser guardonada amb el Premi Internacional Catalunya i Premi Príncep d'Astúries d'Investigació Científica i Tècnica.

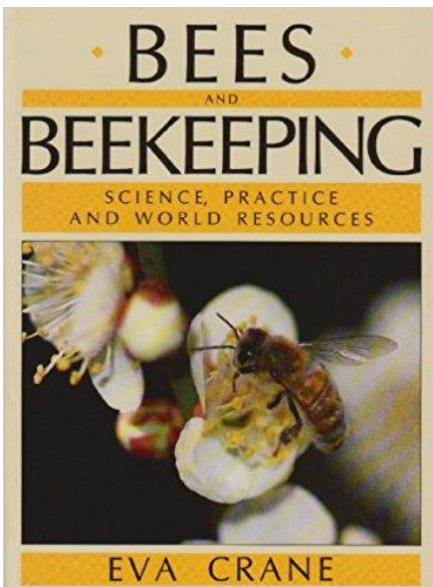
En la senda del hombre (1971) narra en primera persona la història del projecte de recerca de Goodall sobre els ximpanzés i els seus descobriments al llarg dels anys. Se centra en l'estudi del comportament d'aquests primats en el seu hàbitat natural, la manera de relacionar-se i comunicar-se entre ells.

CARSON, Rachel. Primavera silenciosa. Barcelona : Crítica, 2005 [MED-504 Car]

Rachel Carson (1907-1964), biòloga marina i activista mediambiental, va ser la primera dona en aconseguir plaça fixa al Departament de Pesca dels Estats Units, on va treballar com a escriptora i editora de materials científics i educatius. Paral·lelament, va començar a escriure articles i llibres sobre oceanografia per al gran públic. *El mar que nos rodea* (1952), un cant a la bellesa del fons marí i la importància de l'equilibri ecològic, va ser el seu primer èxit de vendes.

Primavera silenciosa, publicat el 1962, va ser el resultat de la seva recerca pionera sobre els efectes dels pesticides industrials sobre la salut i el medi ambient. L'obra de Carson en aquest camp va ser instrumental per a la prohibició de l'ús de DDT en agricultura, alhora que va posar els fonaments del moviment ecologista als Estats Units. S'ha arribat a dir que, sense aquest llibre, no existiria Greenpeace.

CRANE, Eva. Bees and beekeeping : science, practice and world resources. Oxford [etc.] : Heinemann Newnes, 1990 [638.1 Cra]

Eva Crane (1912-2007) és una de les figures cabdals de l'apicultura. Es va formar com a matemàtica quàntica, però va canviar el seu camp d'interès pel de les abelles i les va estudiar durant dècades. El 1949 va crear la Bee Research Association, que va dirigir fins el 1984. Va escriure més de 180 articles i llibres sobre les abelles, la mel i la història de l'apicultura.

A Bees and Beekeeping : science, practice and world resources Crane exposa els principis científics d'aquesta ciència i la seva aplicació pràctica en condicions diverses arreu del món. Descriu les qualitats de les abelles com a recurs, no només en la producció de mel i altres productes sinó també com a pol·linitzadores, que augmenten el rendiment de les llavors i els cultius de fruites. Amb aquest llibre, l'autora va voler encoratjar els lectors a experimentar amb diferents mètodes, tecnologies i materials per generar nous enfocaments conceptuals respecte als problemes de l'apicultura.

RECORDEU...

Servei de préstec

Us podeu emportar fins a 5 documents durant 3 setmanes, mitjançant el carnet

Avantatges del carnet

Entrada reduïda al Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Descompte del 5% a la botiga del Museu Blau

Invitacions a totes les inauguracions del Museu de Ciències Naturals de Barcelona

**museu de
ciències naturals**
de Barcelona

Centre de Documentació

Biblioteca del Laboratori de Natura

Passeig Picasso s/n., 08003 Barcelona
Tel. +34 93 256 22 14
bibmuseuciencies@bcn.cat

Biblioteca del Museu Martorell

Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona
Tel. +34 93 256 21 83
bibmuseuciencies@bcn.cat

Mediateca

Plaça Leonardo da Vinci 4-5, 08019 Barcelona
Tel. +34 93 256 60 15
mediatecanat@bcn.cat

**museu de
ciències naturals**
de Barcelona

www.museuciencies.cat
www.agenda.museuciencies.cat
www.blogmuseuciencies.org
www.facebook.com/museuciencies

Museu de Ciències Naturals

Parc del Fòrum

museuciencies@bcn.cat

Jardí Botànic

Jardí Botànic Històric
Parc de Montjuïc

Amb la col·laboració de:
**Associació d'Amics
del Jardí Botànic**

Museu Martorell

Laboratori de Natura
Parc de la Ciutadella

**Associació d'Amics
del Museu de Ciències
Naturals de Barcelona**

Institut Botànic de Barcelona

Centre mixt
CSIC-Ajuntament
de Barcelona

**El Cercle del Museu
de Ciències Naturals
de Barcelona**

Consorci format per:

